

בס"ד. שיחת ש"פ נצבים-וילך, כ"ה אלול, ה'תשט"ז.

בלתי מוגה

א. כ"ק מו"ח אדמו"ר מסר בשם אדמו"ר הזקן בשם הבעל שם

טוב':

החודש השביעי, שהוא החודש הראשון לחדשי השנה, הקב"ה בעצמו מברכו בשבת מברכים שהוא השבת האחרון דחודש אלול, ובכח זה ישראל מברכים את כל שאר חדשי השנה.

והברכה שהקב"ה מברך את חודש השביעי היא: "אתם נצבים היום"², ד"היום" קאי על ראש השנה³ שהוא יום הדין⁴, ואתם נצבים קיימים ועומדים, היינו שזוכים בדין.

וכיון שחודש השביעי הוא "משובע בכל"⁵, הנה "שובע" זה ממשיכים בני ישראל על כל השנה כולה, היינו, שבכל חדשי השנה מברכים בני ישראל וממשיכים את ה"שובע" של החודש השביעי.

ב. והנה, ברכת החודש קשורה עם קידוש החודש — זכר לקידוש החודש⁶.

וקידוש החודש הי' צריך להיות ע"פ עדים. ובענין העדות יש ב' אופנים: ראוי ושמיעה, כלשון הכתוב: "והוא עד או ראה או ידע"⁸. והחילוק ביניהם⁹ — שענין השמיעה הוא בהגבלה, וכמו"כ גם בשמיעה מלשון הבנה¹⁰, כידוע ששכל יכולים להטותו ע"י שכל הפכי, ועי"ז יכולים להטות גם את הרצון; משא"כ ראוי היא בלי גבול, ולא שייך בזה סתירה כו'.

(6) ראה תו"מ חיי"ג ס"ע 199 ואילך. וש"נ.

(7) ראה גם שיחת ש"פ שופטים ס"י (לעיל ע' 190). וש"נ.

(8) ויקרא ה, א.

(9) ראה ד"ה פדה בשלום תשי"ג פ"ג (תו"מ ח"ז ע' 199). וש"נ.

(10) ראה לקו"ת דרושי ר"ה סב, ד. סג, ב. ובכ"מ.

(1) ראה כתר שם טוב בהוספות סמ"א. וש"נ (נעתק ב"היום יום" כה אלול).

(2) ריש פרשתנו (נצבים).

(3) ראה פענח רזא ס"פ נצבים. לקו"ת ר"פ נצבים.

(4) ראה איוב ב, א ובתרגום. וראה גם אוה"ת נ"ך עה"פ (ע' תרנא), מזח"ב לב, ב (ועוד).

(5) ראה ויק"ר פכ"ט, ח.

וענינו בעבודה: "עדים" — קאי על בני, כמ"ש¹¹ "אתם עדי". ובעדותם של ישראל ישנם ב' אופנים הנ"ל: שמיעה — העבודה דיחודא תתאה שבאה מצד ההשגה, וראי' — העבודה דיחודא עילאה. והיינו, שהענין ד"אתם עדי" הוא לא רק מצד עבודת הראי', אלא גם מצד עבודת השמיעה.

ויתירה מזה, שגם ע"י שמיעה נפעלת אפילו המדריגה היותר נעלית שבעדות — לא רק "עדי בירור" שענינם רק לברר הדבר, אלא גם "עדי קיום" שהם פועלים את הדבר, כמו עדי קידושין¹².

ובהקדמה¹³ — שגם ענין העדות שבנש"י הוא באופן של עדי קיום, היינו, שע"י עבודתם פועלים הם ("זיי טועהן טאָקע אויף") כביכול שלימות למעלה, כידוע שכנס"י נקראת "תמתי"¹⁴, "תאומתי"¹⁵, היינו, שדוקא ע"י שניהם (כנס"י והקב"ה) נעשה דבר שלם, שזהו שהקב"ה וכנס"י נקראים איש ואשה, והרי הענין דאיש ואשה הוא שכל א' מהם נקרא "פלג גופא"¹⁶, וכך הוא כביכול בנוגע להקב"ה וכנס"י, שכנס"י לבדה אינה בשלימות, וגם הקב"ה לבדו כביכול אינו בשלימות.

וזהו גם מ"ש בפרשת השבוע¹⁷ "לעברך בברית", שהו"ע ההתאחדות של הקב"ה וכנס"י, ואופן הכריתת ברית הוא כפי שמצינו בברית בין הבתרים ש"דרך כורת ברית לחלק בהמה ולעבור בין בתרי"¹⁸, "להיות שניהם עוברים דרך גוף אחד להיות לאחדים"¹⁹ — דלכאורה אינו מובן: כיון שענין הכריתת ברית הוא לפעול התאחדות, א"כ, למה חותכים דבר שלם לב' חלקים, שזהו היפך ענין האחדות? אך הענין הוא²⁰, שבאופן כזה מודגשת התאחדות עמוקה יותר, שאלו שכורתים ברית ביניהם, הנה כל א' מהם אינו אלא חצי, ואין לו שלימות בלי השני.

ונמצא, שהענין ד"אתם עדי" הוא לא רק באופן של עדי בירור, אלא גם באופן של עדי קיום, כאמור, שנש"י ע"י עבודתם פועלים כביכול שלימות למעלה.

16 זח"ג ז, ב. קט, ב. רצו, א.

17 נצבים כט, יא.

18 פרש"י לך לך טו, יו"ד. וראה ירמי' לד, יח — הובא בפרש"י נצבים שם, ובלקו"ת שבערה הבאה.

19 לקו"ת פרשתנו (נצבים) מד, ב.

20 ראה סה"מ תש"ב ס"ע 25 ואילך.

הובא בתו"מ סה"מ אלול ע' עדר הערה 29.

11 ישע"י מג, יו"ד. שם, יב. וראה זח"ג.

פ, א.

12 ראה לקו"ש חי"ט ע' 188. וש"נ.

13 ראה גם "רשימות" חוברת קס ע' 7.

קעג ע' 9. אג"ק ח"ה ע' רלד. לקו"ש שם ע'

191. לעיל ע' 191.

14 שה"ש ה, ב.

15 שהש"ר עה"פ (פ"ה, ב).

וענין זה הוא לא רק בעבודה שבבחי' ראי', אלא גם בעבודה שבבחי' שמיעה.

ג. והנה, בכוא ראש השנה שאז צריך להיות הענין ד"לעברך בברית", ולפני כן (בחודש אלול, ובפרט ביי"ב ימים האחרונים, ובפרט בימי הסליחות) עושה יהודי חשבון-הנפש בנוגע לעבודתו ("וואו האַלט ער אין זיין עבודה"), ורואה ("ער כאַפט זיך") שהוא רחוק לא רק מענין הראי', אלא אפילו מענין השמיעה, כיון שחטא ופגם ועבר את הדרך — נשאלת השאלה: כיצד יכול הוא להיות "עד", וכיצד יוכל להיות אצלו הענין ד"לעברך בברית"?

הנה על זה ישנה ברכת החודש של הקב"ה — אתם נצבים קיימים ועומדים, היינו שזוכים בדין.

והענין בזה — שבשעתא חדא וברגעא חדא²¹ יכול להתהפך מרשע גמור לצדיק גמור, כפי שמצינו²² שהמקדש את האשה "על מנת שאני צדיק גמור, אפילו רשע גמור מקודשת, שמא הרהר תשובה בדעתו", אלא שלענין קידושין הרי היא מקודשת מספיק, לפי ש"האדם יראה לעינים"²³, ואין אנו יודעים אם אכן הרהר תשובה, אבל "ה' יראה ללבב"²³, ורואה שהאמת היא שכל ענין החטא אינו אלא מפני ש"יצרו הוא שתקפו" (כמ"ש הרמב"ם²⁴), ואפילו בשעת מעשה החטא הרי פנימיות לבבו שלם, ובפרט בזמני ההתעוררות דאלול ותשרי.

וכיון שכך, הרי ישנה ברכת הקב"ה ש"אתם נצבים קיימים ועומדים, היינו שזוכים בדין", כך, שגם הוא כמו כל ישראל שעליהם נאמר "אתם עדי", והקב"ה קשור עמהם בהתקשרות עצמית, עד כדי כך, שבלעדם אין לו שלימות ונחשב כ"פלא גופא" כביכול.

ובמילא, מוכרח הקב"ה כביכול ליתן לכל אחד מישראל שנה טובה ומתוקה בטוב הנראה והנגלה.

* * *

ד. כ"ה באלול שבו נברא העולם²⁵, נקרא בכתוב "יום אחד"²⁶,

(24) הלי גירושין ספ"ב.

(25) ויק"ר רפכ"ט. ועוד.

(26) בראשית א, ה.

(21) זח"א קכט, סע"א.

(22) קידושין מט, ב. וראה תו"מ ח"ה ע'

הערה 16. וש"נ.

(23) שמואל-א טז, ז.

כפירוש רש"י "לפי שהי' הקב"ה יחיד בעולמו, שלא נבראו המלאכים עד יום שני" (ויש אומרים בחמישי²⁷).

וע"פ המבואר במאמרי חסידות²⁸ מובן שבכ"ה באלול האירה מדריגת עולם האצילות, שבה "איהו וחייהו חד איהו וגרמוהי חד"²⁹. ויתירה מזה — שאז האירה בחינת "יחיד" (כלשון רש"י: "שהי' הקב"ה יחיד בעולמו") שלמעלה מבחי' אחד, כידוע בענין ג' הבחינות: יחיד אחד קדמו³⁰, שעפ"ז מובן שזוהי מדריגה שלמעלה מאצילות.

והענין בזה — דלכאורה, כיון ש"ברא אלקים את השמים ואת הארץ"³¹, איך הי' אז "יחיד בעולמו" — שגם השמים והארץ היו אז בבחינה זו, היינו, כפי שהם בבחי' ההשערה ששיער בעצמו בכח, וכפי שהם נמצאים בכח הגבול שבא"ס, ולמעלה יותר — שהי' ניכר בהם שמציאות הנברא היא יש האמיתי, ו"כל הנמצאים כו' לא נמצאו אלא מאמתת המצאו"³².

ויום זה, כ"ה באלול, נותן כח על כל משך זמן הבריאה, שגם בעולם ובעובדין דחול יוכר ויורגש בחי' יחיד, שהרי האמת היא ששרשו משם. וזהו ג"כ שלמדים ל"ט המלאכות ממלאכת המשכן³³ — כיון שהאמת היא ששרשם מקדושה, והעבודה היא להפכם לקדושה.

ה. ובפרטיות יותר:

בל"ט המלאכות ישנם ב' אופנים: (א) מלאכות בפועל ממש, (ב) עניני שלילה³⁴. וענינים בעבודה — "סור מרע", ו"עשה טוב".

והנה, אף שיש צורך בכ' עבודות הנ"ל, מ"מ, הרי זה ע"ד מארז"ל³⁵ "אי אפשר לעולם בלא בסם ובלא בורסקי", אבל אעפ"כ, "אשרי מי שאומנותו בסם ואוי לו מי שאומנותו בורסקי".

והענין בזה³⁶:

(31) בראשית א, א.
 (32) רמב"ם ריש הל' יסוה"ת.
 (33) ראה שבת מט, ב. צו, ב. וש"נ.
 (34) חסר הדוגמאות שהובאו על ענין זה (המו"ל).
 (35) קידושין בסופה. וש"נ.
 (36) ראה גם מכתב כ"ד אלול שנה זו (אג"ק חיי"ג ע' תע).

(27) ב"ר פ"א, ג. פ"ג, ת. וש"נ.
 (28) ראה המשך תער"ב ח"ב ע' תתקצח.
 סה"מ תש"ד ע' 222. הובאו בתו"מ סה"מ תשרי ע' ל.
 (29) תקו"ז בהקדמה (ג, סע"ב).
 (30) ראה שער היחוד לאדהאמ"צ פ"י"א.
 סה"מ תרנ"ד ע' שו. הגהות לד"ה פתח אליהו תרנ"ח ע' נז. המשך תרס"ו ע' תקטו ואילך.
 ועוד.

אומנותו של "בורסקי" היא עיבוד עורות בהמה, והיינו, שכיון שצריך לעשות מעור הבהמה לבוש לאדם — אשר, גם אם אין זה לבוש להראש, וגם לא להגוף, כי אם להרגל, וברגל גופא רק בשביל העקב ומתחת לעקב, הרי זה בכל זאת לבוש לאדם — הרי עור הבהמה כמו שהוא מצד עצמו אינו ראוי להיות לבוש לאדם, אפילו בשביל המדריגה התחתונה שבו. ולכן בהכרח לעבד תחילה את העור, לזככו ולנקותו כו', ובעיקר שלא תהי' קליטת ריח הרע. ומובן, שכאשר מתעסקים בענין זה, לא ימלט שלא ידבק בו משהו.

וכן הוא גם ברוחניות הענינים³⁷. וזהו גם ענין "עטיו של נחש"³⁸ שישנו בכאו"א, והיינו שגם צדיקים גדולים ביותר בהכרח שיודבק בהם משהו מחומריות העולם.

אמנם, אומנותו של "בסם" היא להוסיף ריח טוב. וענינו בעבודה — "עשה טוב", להוסיף אור.

כלומר: החילוק שבין "בורסקי" ל"בסם" הוא — שעבודתו של "בורסקי" היא בשביל הגוף, לבושי הגוף, ובגוף עצמו — בשביל מדריגה תחתונה שבו, כנ"ל; ואילו עבודתו של "בסם", שהיא בענין הריח, היא בשביל הנשמה, שהרי "ריח" הוא דבר שאין הגוף נהנה ממנו, כי אם הנשמה³⁹.

וזהו כללות החילוק שבין "סור מרע" ל"עשה טוב":

"סור מרע" — הוא בשביל זיכוך הגוף, שלא יטמא את עצמו במאכלות אסורות ושאר עבירות. ונמצא, שבינתיים מתעסק עם הרע, שכן, אף שמתרחק ממנו ומדחה אותו, הרי גם דחיית הרע היא התעסקות עם הרע. וזהו ענינו של בורסקי.

ואילו "עשה טוב" — הו"ע של ריח שהנשמה נהנית ממנו, שהרי "מצוות לאו ליהנות ניתנו"⁴⁰. והיינו, שעבודה זו היא באופן שמעמיד את עצמו למעלה מכללות ענין העולם והגוף.

ו. וכיון שהתורה כללות ופרטות נאמרה⁴¹, הנה כל עבודה פרטית, הן "סור מרע" והן "עשה טוב", כלולה משניהם.

(40) ר"ה כח, א. וש"נ.

(41) ראה חגיגה ו, סע"א ואילך. וש"נ.

(37) חסר פרטי הביאור בזה (המו"ל).

(38) שבת נה, ריש ע"ב. וש"נ.

(39) ברכות מג, ריש ע"ב.

ובזה הוא ההפרש בין מוסר לחסידות⁴²: תורת המוסר ניגשת לכל ענין — גם לענין של "עשה טוב" — מתוך גישה של "סור מרע", ואילו תורת החסידות ניגשת גם לענין של "סור מרע" מתוך גישה של "עשה טוב".

תורת המוסר ענינה להסביר לאדם איך ש"רע ומר עזבך את הוי' אלקיך"⁴³, ובדרך ממילא מביא הדבר גם לידי "עשה טוב", אבל ההרגש בזה הוא הענין ד"סור מרע"; ואילו תורת החסידות מבארת את ההתקשרות של יהודי עם הקב"ה, ובדרך ממילא נעשה גם הענין ד"סור מרע", אבל גם בזה ההרגש הפנימי הוא הענין ד"עשה טוב".

והנה, אף ש"אי אפשר לעולם בלא בורסקי", הרי, נוסף לכך שכאשר יש אפשרות לבחור בין "בורסקי" ל"בסס", בודאי נעים הרבה יותר ("אָ סאַך געשמאַקער") לבחור את האומנות של "בסס" מאשר את האומנות של "בורסקי", הנה בתורת החסידות יש גם המעלה ד"בורסקי", אלא, שענין זה גופא הוא באופן נעלה יותר. וכפי שכבר נזכר פעם⁴⁴, שעניני מוסר הנצרכים נקבעו בכו"כ מאמרי חסידות, אלא שענין זה הוא באופן של חסידות.

ז. העבודה היא — להוסיף אור, בעצמו ובחלקו בעולם, ועד שיעשו את כללות העולם דירה לו ית', שיהי' "הקב"ה יחיד בעולמו", שענין זה נעשה ע"י הוספת אור בכל מקום.

וכמדובר לעיל⁴⁵ תורת הבעש"ט על הפסוק⁴⁶ "והי' כי תבוא", שבכל מקום שיהודי בא צריך לידע שזהו בשליחותו של הקב"ה, "אשר יבחר הוי' אלקיך", והכוונה בזה היא — "לשכן שמו שם", ע"י אמירת ברכה וקאפיטל תהלים, שענין זה הוא ביכלתו של כל אחד מישראל, גם הפשוט ביותר.

*

ח. יום השבת שייך גם להימים שלפניו, שלכן אומרים "היום יום ראשון בשבת", "יום שני בשבת", וכן הלאה. וכיון שבשבוע זה היתה ההשלמה של המחנה-קיץ "גן ישראל" — הנה המדריכים, הילדים וכל המשתתפים יאמרו "לחיים".

(45) שיחת ש"פ תבוא, ח"י אלול ס"ג (לעיל ע' 195). וש"נ.
(46) ר"פ תבוא.

(42) ראה גם שיחת ש"פ עקב, כ"ף מנ"א (לעיל ע' 152). וש"נ.
(43) ירמי' ב, יט.
(44) ראה תר"מ ח"ט ע' 17.

(לאחרי שאמרו "לחיים", אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א):

כיון שעומדים אנו לפני ראש-השנה, והרי כל ענין פרטי בתורה הוא כמו כללות התורה, הנה כשם שבכללות התורה ישנו הענין ד"בנינו ערבים בעדנו"⁴⁷, כן הוא גם בהענין דר"ה — שע"י "בנינו ערבים" יהי' הענין ד"ישפוט תבל בצדק"⁴⁸,

שהילדים יהיו חסידים יראי-שמים ולומדים, ועי"ז יומשך גם תוספת-כח להמתעסקים ב"גן ישראל", שגם הם יהיו חסידים יראי-שמים ולומדים,

ובדרך ממילא תומשך להם שנה טובה ומתוקה גם בעניניהם הגשמיים, כמ"ש⁴⁹ "אם בחוקתי תלכו וגו' ונתתי גשמיכם בעתם וגו'".

*

ט. הסדר בקדושה הוא שכל ענין הוא עושה פירות, וכדאיתא בגמרא⁵⁰ "מאי פירות מצוות", והתכלית בזה היא — שיהיו פירות ופירי פירות עד סוף העולם.

ועד"ז בנוגע לענין השליחות⁵¹ של השלוחים שנסעו לארץ הקודש — שמלבד עצם הענין, היו בזה גם רווחים צדדיים, "פירות", וא' מהפירות הוא — שהם פעלו זירונו בביאת אורחים מארץ הקודש לכאן. יאמרו איפוא השלוחים והאורחים "לחיים", וינגנו איזה ניגון מארץ-ישראל, מזמרת הארץ.

* * *

י. מאמר ד"ה אתם נצבים היום גו'.

* * *

יא. בענין "ישפוט תבל בצדק" (שנזכר בהמאמר דלעיל⁵²) — מוסיף בהמאמר⁵³ שענין זה בא ע"י הקדמת העבודה ד"שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך"⁵⁴, וכמשנ"ת בפרטיות במאמר שלפנ"ז⁵⁵.

51) ראה שיחת ש"פ שופטים, ד' אלול ס"ד (לעיל ס"ע 185). וש"נ.

52) שבערה 48.

53) סה"מ תרל"ג ח"ב ע' תסט.

54) ר"פ שופטים.

55) ד"ה שופטים ושוטרים (לעיל ע' 179

ואילך).

47) ראה נחומא ויגש ב. שהש"ר פ"א,

ד (א).

48) תהלים ט, ט. צו, יג. צח, ט. וראה

ויק"ר פ"ל, ד. ד"ה אתם נצבים שנאמר

בהתוועדות (לעיל ע' 202 ואילך).

49) ר"פ בחוקותי.

50) סוטה מו, סע"א.

ונקודת הענין — כדאיתא בגמרא⁵⁶ "עיר קטנה זה הגוף", ויש בה שבעה שערים, שהם ב' העינים וב' האזניים וכו', ולהיותם "סרסורי דחטאה"⁵⁷, צריך להעמיד עליהם "שופטים ושוטרים", להיות עוצם עיניו ואוטם אזניו וכולם פיו, ועד"ז בנוגע לריח — שזהו"ע "ושפטו את העם משפט צדק"⁵⁴.

ועי"ז פועלים שהקב"ה "ישפוט תבל בצדק" — "בצדק" דייקא, ב"פ צדק"⁵⁸, שענין זה נעשה עי"ז ש"צדק"⁵⁹ צדק תרדוף⁶⁰.

יב. והנה, ידוע שבכל ראש השנה יורד ומאיר אור חדש שלא הי' מעולם⁶¹, והעלי' משנה לשנה היא עלי' שבאין ערוך כלל.

וכמובן גם מענין הדורמיטא והסילוק שבר"ה⁶², שטעם הסילוק הוא לפי שבין יש ליש מוכרח להיות אין באמצע — הנה מזה שהסילוק הוא העלם שאינו במציאות, ועד לסילוק עמוק יותר מצמצום הראשון⁶³, מוכח עד כמה גדולה העלי'.

וכשם שלמעלה, הנה בשביל עלי' והמשכה חדשה מוכרח להיות סילוק, שהו"ע הביטול בכדי לקבל — כן הוא גם בנוגע לעבודה, שבכל שנה ושנה צריך לקבל על עצמו זהירות חדשה⁶⁴, ואין הכוונה בנוגע לענינים המוכרחים, כי אם כו'⁶⁵, בדרך ביטול.

וכן הוא גם בנוגע לעבודה ד"שופטים ושוטרים גו' בכל שעריך", וגם בענין זה אין הכוונה בנוגע לדברים המוכרחים, אלא גם באופן דלפנים משורת הדין. וכאמור, שענין זה מהוה הכנה וכלי ל"ישפוט תבל בצדק".

יג. והנה⁶⁶, ישנם הטוענים: מי אני ומה אני, ומה נוגע עבודתי וכו'.

אמנם, על זה ישנו מאמר הבעש"ט, הרב המגיד ואדמו"ר הזקן, בפירושו המשנה⁶⁷ "דע מה למעלה ממך", שכל הענינים שלמעלה הם

שער ר"ה. ועוד.	56) נדרים לב, ריש ע"ב.
63) חסר הרא"י שהובאה על ענין זה (המו"ל?).	57) ירושלמי ברכות פ"א ה"ה. במדב"ר
64) ראה שיחת י"ב תמוז סי"ב (לעיל ריש ע' 57). וש"ג.	58) סה"מ תרל"ג שם ס"ע תסח.
65) חסר כמה תיבות (המו"ל?).	59) שם, כ.
66) ראה סה"מ תרל"ג שם ע' תע.	60) חסר הביאור בזה (המו"ל).
67) אבות רפ"ב.	61) תניא אגה"ק סי"ד.
	62) ראה שער הכוונות ענין ר"ה. פע"ח

"ממך"⁶⁸. וכמו"כ ישנו פירוש הבעש"ט⁶⁹ על הפסוק⁷⁰ "הוי' צלך", שכפי שיהודי עושה למטה כך נעשה כביכול למעלה, כיון ש"הוי' צלך", בדוגמת צל האדם, שנעשה בהצל כמו שהוא בהאדם.

והחילוק בין ב' פתגמים הנ"ל:

ידוע ש"שכר מצוה מצוה"⁷¹, היינו, שאמיתית ענין השכר הוא לא "גן עדן" ולא "עולם הבא", שהרי ענינם אינו אלא בחי' הגילויים, ואמיתית השכר הוא עצמותו ית'.

ובנדוד: "דע מה למעלה ממך" — הוא בבחי' הגילויים, ו"הוי' צלך" — הוא בבחי' העצמות.

והענין בזה — שלא מספיק ענין הגילויים, שכן, בענין האורות יש שינוי מצד המקבלים, ויש בהם חילוק בין מעלה ומטה, ולכן יכול היצה"ר לטעון שלפי מעמדו ומצבו אין לו שייכות לענין הגילויים; אמנם מצד "הוי' (צלך)", שם העצם⁷², הרי "אני הוי' לא שנית"⁷³, שנמצא בכל מקום בשוה, ומתמסר ("ער גיט זיך אַוועק") לכל אחד מישראל, שכן, אף ש"לית מחשבה תפיסא ביי"⁷⁴, הנה ע"י קבלת עול יכולים ליקח את עצמותו ("אים אַליין").

הכח לקבלת-עול בא מהעצמות, וע"י קבלת-עול לוקחים את העצמות⁷⁵.

ולכן ע"י העבודה בקבלת-עול בהענין ד"שופטים ושוטרים גוי'" זוכים ש"ישפוט תבל בצדק".

*

יד. איתא בזהר — לפני פרשת פינחס⁷⁶ — שבכ"ה באלול מתחיל גילוי המשיח⁷⁷, כפי שמתחיל שם בענין "דרך כוכב מיעקב"⁷⁸, ומסיים "ברוך ה' לעולם אמן ואמן"⁷⁹.

(74) תקו"ז תנ"ז (צא, סע"ב).	(68) ראה תו"מ סה"מ סיון ריש ע' שמג.
(75) ראה גם תו"מ חט"ו ע' 139. וש"נ.	וש"נ.
(76) ח"ג ריב, ב.	(69) ראה כתר שם טוב בהוספות סע"ח.
(77) ראה גם שיחת ש"פ נצבים וילך תשי"ג ס"ה (תו"מ ח"ט ס"ע 186 ואילך).	וש"נ.
(78) בלק כד, יז.	(70) תהלים קכא, ה.
(79) תהלים פט, נג.	(71) אבות פ"ד מ"ב.
	(72) כסף משנה הל' ע"ז פ"ב ה"ז.
	(73) מלאכי ג, ו.

ובין הדברים איתא שם: "מאי דכתיב⁸⁰ כי בשמחה תצאו וגו', אלא כד יפקון ישראל מן גלותא שכינתא נפקא עמהון ועמה יפקון, הה"ד כי בשמחה תצאו, ששון דא קב"ה", והיינו, שהיציאה מהגלות תהי' יחד עם כל ניצוצות השכינה.

וממשיך שם: "ר' יצחק אמר דא צדיק", והיינו, ש"צדיק" הוא בחי' היסוד "דאחיד בשמיא וארעא"⁸¹, שמקשר את כל הנבראים עם אלקות, ולכן על ידו היא היציאה מהגלות.

וזהו "כי בשמחה תצאו ובשלוש תובלון" — שתחילה ישנו הענין ד"בשמחה תצאו", דקאי על הגאולה דספירת המלכות ("שכינתא"), שרש ומקור הנבראים, ואח"כ "ובשלוש תובלון", שהו"ע גילוי היסוד ששייך לבחי' ז"א, סוף עולמות הא"ס⁸², והיינו, שע"י היסוד נמשך לא רק גילוי ספירות דאצילות, אלא גם האור שלמעלה מהשתלשלות. וזהו ש"יוסף" אותיות "פיוס"⁸³, שהו"ע ההמשכה שלמעלה מהשתלשלות, והיינו, שכל הענינים נמשכים ע"י ספירת היסוד, גם הענינים שלמעלה מהשתלשלות. ובדורנו — הרי זה כ"ק מו"ח אדמו"ר, יוסף הצדיק שבדורנו, "יוסף גו' הוא המשביר לכל עם הארץ"⁸⁴, שהוא זה שקישר אותנו ומקשר אותנו עם אלקות, ועל ידו יהי' הענין ד"בשמחה תצאו ובשלוש תובלון" מהגלות לגאולה שלימה ואמיתית.

טו. ו"אין מקרא יוצא מידי פשוטו"⁸⁵ — ש"בשמחה תצאו" משנה זו לשנה הבאה.

— פעם⁸⁶ באו חסידים לליובאוויטש לראש-השנה בהקדימם לבוא ל"שבת סליחות". הי' אז קהל גדול. ולאחרי אמירת הסליחות ("די ערשטע סליחות") התוועדו עד אור הבוקר, הלכו למקוה וכו'⁸⁷. — שתהי' איפוא היציאה משנה זו לשנה הבאה "בשמחה", ואז יתן הקב"ה שנה טובה ומתוקה ושמחה.

וש"נ.	80) ישע"י נה, יב.
84) מקץ מב, ו.	81) ת"י לדברי הימים-א כט, יא. הובא
85) שבת סג, א. וש"נ.	בזח"ב קטז, רע"א. וראה סה"מ תרל"ג שם ע'
86) ראה גם שיחת ש"פ נצבים וילך	תסו.
תשי"ג ס"ד (תו"מ ח"ט ע' 186). וש"נ.	82) ראה תו"א ס"פ תרומה.
87) חסר קצת (הנו"ל).	83) ראה בהמאמר פ"ד (לעיל ע' 205).